

31. maj 2021

Energimærkning og boligøkonomien

Den grønne omstilling er en agenda, der også har ramt boligmarkedet. Energimærkningen af de danske ejerboliger afslører et stort potentiale for mulige energiforbedringer. Således har små 40 % af de danske parcelhuse de dårligste energimærkninger på enten E, F eller G, mens "kun" 13,5 % har de bedste energimærker i form af A og B. Potentialet for energiforbedringer varierer på tværs af landet. I Skanderborg har mere end hver femte hus energimærke A, mens andelen på Lolland blot er på 1 %. For boligejerne kan der være en betydelig privatøkonomisk gevinst ved energirenoveringer. Her bør man især forholde sig til, hvor hurtigt en eventuel energiforbedring tjener sig selv hjem – altså investeringen holdt op imod den løbende lavere energiregning - samt den nytteværdi som energiforbedringen kan bidrage til. Her tænkes især på, at gener som træk, kolde gulve eller bare et koldt hus henover vinteren kan reduceres. Der vil også være en positiv effekt på boligens værdi af et godt energimærke, men effekten er usikker og bør under alle omstændigheder ikke ses som en hurtig genvej til en økonomisk gevinst.

Af: Christian Hilligsøe Heinig, cheføkonom

Stort potentiale for energiforbedringer af de danske parcelhuse

Siden 2010 har det været lovpligtigt at skulle udarbejde et energimærke for ens bolig, hvis den skal sælges. Også ved opførelse af nyt hus er der i dag krav om, at der skal laves et energimærke. Energimærket giver boligejeren en indikation på den årlige udgift til varme og varmt vand ved at bo i huset. Energimærkningen for boliger benytter sig af en skala fra A til G, hvor G angiver dårligst mulige energieffektivitet. Energimærkningen af boliger graderer endvidere A-karakteren, som kan inddeles i A2010, A2015 eller A2020. Årstallene angiver, hvilket bygningsreglement boligen opfylder, og kravene til energieffektiviteten i bygningsreglementet er i sagens natur skrappet til 2020 og mindst til 2010.

Figur 1. Energimærkningens karakterskala

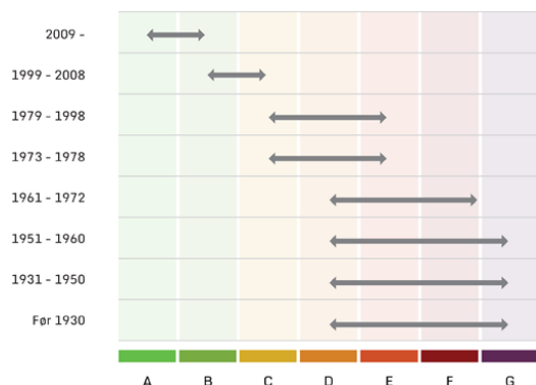

Kilde: SparEnergi.dk

Hovedparten af de danske parcelhuse har efterhånden en hel del år med i bagagen. Omtrent hvert tredje parcelhus er opført i perioden før 1950, og tæt ved hvert andet parcelhus er opført fra 1950 og frem til 1980. Især op gennem 1960'erne og 1970'erne blev der flittigt opført mange parcelhuse herhjemme, og denne periode står alene for tæt ved 40 % af den samlede bestand. Perioden efter årtusindskiftet står for blot omtrent 10 % af de opførte parcelhuse. Det er klart, at der er store forskelle på energieffektiviteten af de danske parcelhuse med tanke på det relativt store spænd i forhold til opførelsestidspunktet.

I nedenstående figur 2 kan man se den typiske sammenhæng mellem energimærket på boligen og opførelsestidspunkt.

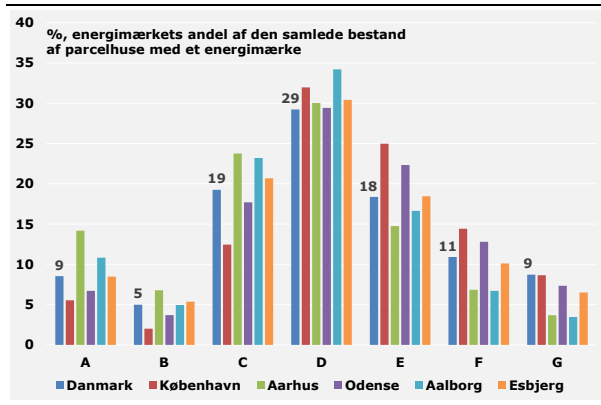
Figur 2. Energimærkets fordeling ud fra byggeår

Kilde: SparEnergi.dk

Der er aktuelt i omegnen af 600.000 gyldige energimærker herhjemme, og heraf kan godt 400.000 henføres til parcelhuse. Fordelingen af de faktiske energimærker for parcelhuse er vist i nedenstående figur 3. Data er vist for Danmark som helhed og for landets fem største byer. Som figuren viser, har cirka 20 % af husene enten et energimærke F eller G. Herefter følger godt 18 % med energimærke E, og det hyppigst forekommende energimærke er D med næsten 30 % af bestanden. Blot 8,5 % har et energimærke A, mens 5 % har energimærke B.

Figur 3. Fordelingen af energimærker for de danske parcelhuse

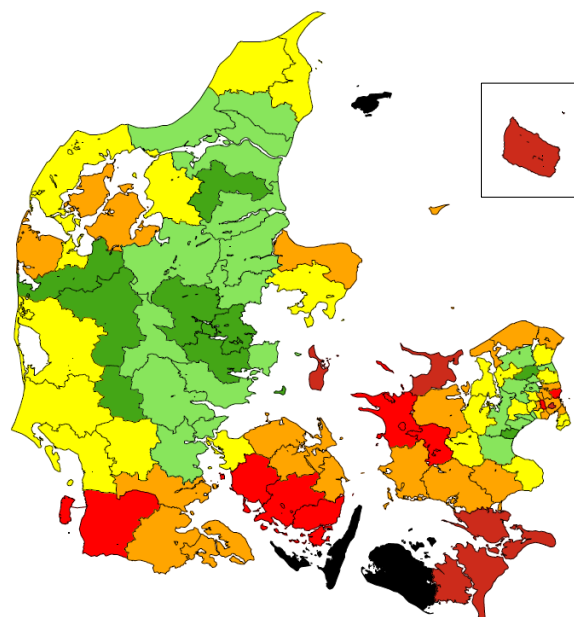
Kilde: SparEnergi.dk og egne beregninger

I Aarhus fylder A-mærkede huse godt 14 % af de energimærkede huse mod 5,5 % i København. Ser vi på energimærkerne fra E til G, udgør de lidt under halvdelen af bestanden i København mod "kun" i omegnen af 25 % i både Aarhus og Aalborg.

I figur 4 har vi sammenvægtet energimærkerne for parcelhusene i de enkelte kommuner med en

karacterskala, hvor A-huse giver 1 point og G-huse giver 7 point. Hvis alle parcelhuse har energimærke A, vil kommunen opnå karakteren 1 samlet set, og er alle G-mærkede vil karakteren blive 7. På landsplan ender den gennemsnitlige karakter på 4,12, og dermed har det typiske parcelhus en karakter, der er lidt dårligere end et D-mærke. Zoomer vi ind på kortet, afsløres det, at der er store forskelle på den gennemsnitlige energieffektivitet af de danske parcelhuse på tværs af landets kommuner.

Figur 4. Den gennemsnitlige energieffektivitet i de danske parcelhuse på tværs af landets kommuner

Energimærke	A	B	C	D	E	F	G
Point	1	2	3	4	5	6	7
Farveskala	3,25-3,74	3,75-3,99	4,00-4,24	4,25-4,49	4,50-4,74	4,75-4,99	5,00-
Landkort	[Farvekodet område]						

Kilde: SparEnergi.dk og egne beregninger

Helt i top finder vi en kommune som Skanderborg, hvor det gennemsnitlige parcelhus har en karakter på tæt ved 3,4, og dermed placerer sig næsten midt imellem energimærke C og D. Ellers er det især i det midtjyske, i og omkring Aalborg og omegnskommuner til København, hvor der er en relativ god energieffektivitet af parcelhusene. I den modsatte ende af skalaen finder vi til gengæld mange kommuner beliggende i landdistrikterne. Helt i bund finder vi kommuner som Lolland, Langeland og Ærø, hvor karakteren er i omegnen af 5,2 til 5,4 – og dermed har det gennemsnitlige parcelhus et energimærke mellem E og F.

Ellers er det interessant, at Frederiksberg – som ellers altid klarer sig godt, når man laver sammenligninger på tværs af landet omkring udviklingen på boligmarkedet – befinder sig i den tunge ende, når man ser på energieffektiviteten af parcelhusene. Frederiksberg har selvfølgelig en relativ lille bestand af

parcelhuse, men det ændrer ikke ved, at den eksisterende bestand er godt oppe i årene, og dermed knap så energivenlig. Hele 98 % af parcelhusene på Frederiksberg er opført før 1980. Til sammenligning er det kun 68 % i Skanderborg, der som nævnt topper listen over den bedste energieffektivitet samlet set. I Skanderborg har 21 % af de energimærkede huse karakteren A, mens det kun er små 3 % på Frederiksberg. Bornholm, Ærø og Lolland bundner med en andel på 1 %. Ser vi alternativt på antallet af G-mærkede huse, er det cirka hver tredje hus på Ærø og Langeland, som har denne karakter. I Skanderborg drejer det sig om blot 4 %, mens tallet er 12 % på Frederiksberg.

Som nævnt indledningsvis er der ikke overraskende en klar sammenhæng mellem den gennemsnitlige alder af bestanden af parcelhuse og energieffektiviteten. De store forskelle i alderssammensætningen af bestanden af huse på tværs af landet – og dermed også forskelle i energieffektiviteten – skyldes flere elementer. I landdistrikterne kan boligpriserne flere steder være så lave, at der isoleret set ikke er en fornuftig økonomi ved at opføre et nyt parcelhus. Og i de områder af landet, hvor boligpriserne er steget meget set over en længere årrække, kan det være svært at få fat på en ledig byggegrund eller få købt et hus til nedrivning, hvor man ikke ender med såkaldte "sunk costs". Dvs. man ikke kun betaler den "rene" grundpris, men også betaler en vis sum penge for et hus, man vil rive ned. Det hæmmer også potentialet for ny-byggeri, selv om der grundlæggende kan være mange, der drømmer om at bygge nyt i disse områder. Det, der overordnet set kendetegner områderne med den bedste energieffektivitet, er med andre ord kommuner, hvor der har været fornuftig adgang til at bygge nyt, og hvor boligmarkedet har klaret sig relativt fornuftigt over en årrække.

Samlet set understreger tallene, at der er mange boliger med et ganske højt energiforbrug målt efter dagens standarder. Der er dermed også et betydeligt potentiale i forhold til at forbedre boligernes energiregnskab. Det er klart, at der selvfølgelig er grænser for, hvor meget man kan forbedre energiregnskabet i den enkelte bolig. Typisk siger man, at har man et dårligt energimærke, kan det som tommelfingerregel rykkes en til to karakterer, hvis man gennemfører energiforbedringer. Det kan også lade sig gøre at rykke endnu længere på skalaen, men det kræver i henhold til Energistyrelsens vurdering, en såkaldt "gennemgribende" energirenovering at rykke sig fra G til C på skalaen.

Tilsyneladende er danskerne ikke selv helt klar over potentialet i forbedring af energieffektiviteten i egen bolig. En undersøgelse omtalt i Byggeriets Energianalyse 2019 lavet af Dansk Byggeri, viser, at "kun" 8 % af boligejerne anser deres bolig som "energimæssig dårlig" – til sammenligning er små 40 % af energimærkerne til parcelhuse i enten kategorien E, F eller G. Samme resultat har vi også selv konstateret i en tidligere undersøgelse. Det indikerer samlet set, at der er et klart mismatch mellem

fordelingen af de faktiske energimærker og danskernes syn på egen boligs energieffektivitet. Vi synes at se med alt for positive øjne på egen bolig – det er mere naboens bolig, der trænger til lidt isolering.

Boks 1: Energiforbedringer og boligejerne

- Energirenoveringer drives i høj grad af udsigten til en økonomisk besparelse – og knapt så meget "klimahensyn".
- Forbedring af indeklima spiller også en rolle for energiforbedringer. Omkring 30 % af parcelhusejerne oplever udfordringer med træk, kulde og kolde vægge.
- En del boligejere har svært ved at gennemskue, hvordan man kommer i gang med energiforbedringer, og hvad der bedst kan betale sig
- Cirka 75 % af energiinvesteringerne holder sig inden for en beløbsgrænse op til 80.000 kroner
- Gennem de senere år har boligejernes hitliste med energirenoveringer i prioriteret rækkefølge været energiruder, udskiftning af termostater og nye døre. Herefter kommer isolering af tag, gulv, rør og nyt fyr.

Kilder: Diverse spørgeundersøgelser fra YouGov og Kantar Gallup for henholdsvis home og Bolius/Realdania

Godt energimærke kan betyde store besparelser på bundlinjen

En ting er selve energimærket, men boligejerne og boligkøberne er nok især interesseret i at få en indikation på hvilken effekt, der kan forventes på den privatøkonomiske bundlinje i forhold til boligens energieffektivitet. I figur 5 er vist de gennemsnitlige årlige udgifter til varme og varmt vand for et parcelhus på 140 kvadratmeter på tværs af energimærke og opvarmningsform.

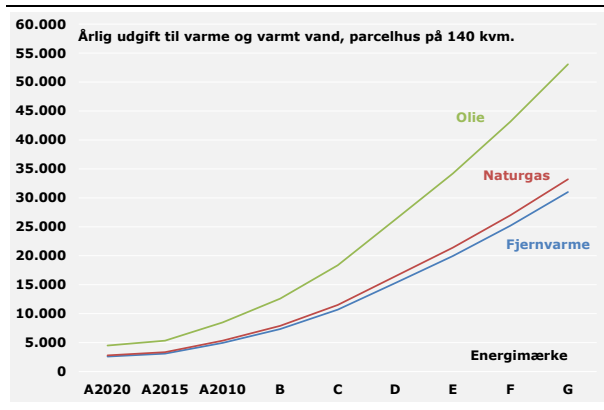
Langt hovedparten af de danske ejerboliger opvarmes med fjernvarme og naturgas. Omtrent 60 % af de danske ejerboliger opvarmes med fjernvarme, mens tæt ved 15 % benytter sig af naturgas. Fyringsolie anvendes i 7 % af boligerne, mens elvarme står for en andel på små 10 %. Som det ses af figur 5, er den forventede regning højest til et hus, der opvarmes med oliefyrt. Fjernvarme og naturgas placerer sig tæt på hinanden, og som noget billigere alternativer.

Tager vi udgangspunkt i et D-mærket parcelhus, er energiudgiften i gennemsnit på i omegnen af 15.000 kroner for fjernvarme, 16.500 kroner for naturgas, mens regningen er på godt 26.000 kroner ved brug af fyringsolie.

Ser vi på enten fjernvarme eller naturgas, betyder en ændring i energimærkningen fra A2020 og ned til A2015 ikke det store for de årlige udgifter. Rykker vi videre ned på skalaen mod energimærke C, bliver konsekvensen for de årlige energiudgifter noget

tydelige. Her taler vi om i omegnen af 3.000-4.000 kroner om året i øgede energiudgifter pr. karakter, mens spændet øges til mellem 5.000 kroner til godt 6.000 kroner pr. karakter i den nederste ende af energiskalaen.

Figur 5. Årlige udgifter til varme og varmt vand på tværs af energimærke og opvarmningsform

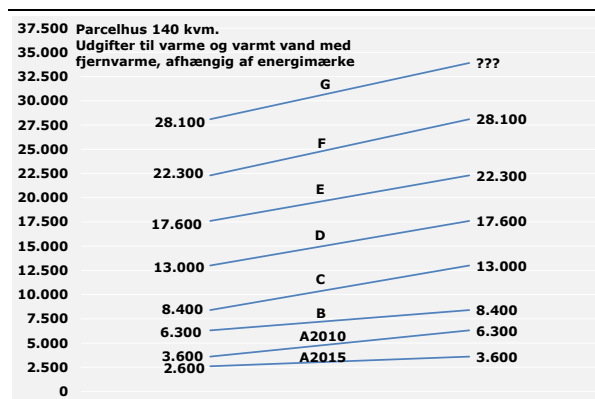
Kilde: SparEnergi.dk og egne beregninger

Samlet set spænder udgiftsskalaen ved fjernvarme fra en forventet årlig udgift på i omegnen af små 3.000 kroner ved A2020 og op til i omegnen af godt 30.000 kroner ved en G-mærkning. Det er en forskel på hele 28.000 kroner fra bedste energimærke til dårligste energimærke. For brug af naturgas øges forskellen til lidt mere end 30.000 kroner. Det må siges, at være en ganske voldsom forskel – også set i lyset af det stadig særdeles lave renteniveau.

Ellers er det værd at bide mærke i, at et godt energimærke ikke bør ses uafhængigt af opvarmningskilden. Energiudgiften på et energimærke C olieopvarmet hus svarer således til udgiften på et D-mærket hus med fjernvarme eller naturgas.

Der er også andre punkter, som man skal være opmærksom på i forhold til energimærket og de forventede udgifter. Eksempelvis er der forskelle i udgifterne inden for det enkelte energimærke. Man kan med andre ord implicit have en pil op eller pil ned eller bare være gennemsnittet for det enkelte energimærke. I figur 6 er vist de spring, der kan være i udgiftsniveauet til varme og varmt vand for et parcelhus på 140 kvadratmeter inden for det enkelte energimærke. I figur 5 var blot vist gennemsnitsudgiften for det enkelte energimærke. Ser man på energimærke C, er gennemsnitsudgiften ved fjernvarme på 10.700 kroner, men spændet er fra 8.400 kroner til 13.000 kroner.

Figur 6. Betydelige forskelle i energiudgiften inden for det enkelte energimærke

Kilde: SparEnergi.dk og egne beregninger

Endeligt skal man huske på, at priserne på fjernvarme varierer betydeligt på tværs af landet. Tidligere har Forsyningstilsynet været ude med statistik, der viser, at der kan være helt op til en faktor 4 i forskel mellem den billigste og dyreste levering af fjernvarme. Et godt energimærke kan med andre ord tynges ned, hvis man bor i et hus med relativt dyr fjernvarmeforsyning.

Udsving i energipriserne over tid har i sagens natur stor betydning for den privatøkonomiske værdi af et godt energimærke. Stiger energipriserne over tid, kan det betyde en væsentlig ekstraudgift på husholdningsbudgettet, mens man bliver mere afskærmet mod denne risiko med et godt energimærke. Omvendt er det klart, at falder energipriserne over en periode, vil boligejernes fokus helt automatisk også blive mindre på energimærket og boligens energieffektivitet.

Energimærket og boligens salgspris

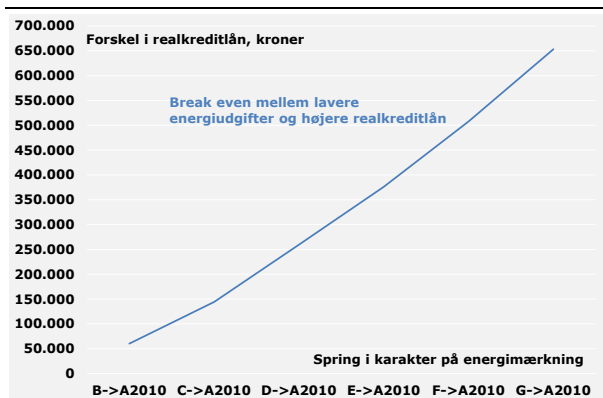
I den offentlige debat om energimærker og energiforbedringer er der ofte en del fokus på, at et bedre energimærke giver en højere forventet salgspris på boligen. Den højere markedsværdi af boligen bør være en naturlig konsekvens af de forventede besparelser på energiregningen i fremtiden.

Der kan være flere tilgange til, hvor stor en priseffekt på salgsprisen man teoretisk set kan forvente af et bedre energiregnskab i boligen. Eksempelvis kan man ud fra den givne besparelse se på, hvor meget mere bolig, man kan kreditvurderes til i købsituationen. Tager man udgangspunkt i et fastforrentet lån med afdrag, kan man med et energimærke A2010 købe et gennemsnitligt parcelhus på 140 kvadratmeter, der koster godt 60.000 kroner mere, end hvis man køber et hus med energimærke B. Det er med udgangspunkt i beregningerne for fjernvarme vist i figur 5. I denne situation efterlades det månedlige rådighedsbeløb på samme niveau ved køb af begge boliger.

Havde det alternative hus til A2010 været et hus med energimærke C, ville købsmuligheden være cirka 145.000 større på det A-mærkede hus. Jo længere ned i energimærkerne man bevæger sig, desto større bliver springet i købsmuligheden. Ser vi på forskellen fra A2010 og ned til G-mærket, betyder energibesparelsen, at man i princippet kan blive kreditvurderet til et hus, der koster i omegnen af 655.000 kroner mere, jf. figur 7. Ser man over hele skalaen, svarer det i gennemsnit til små 110.000 kroner pr. spring på energiskalaen.

Figur 7. Så meget mere hus kan man købe for en given besparelse på energiregningen

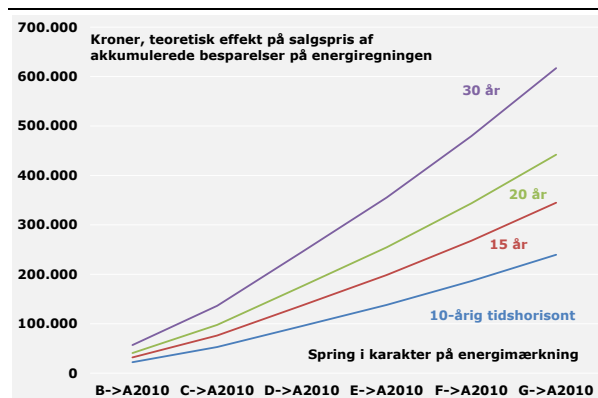
Kilde: SparEnergi.dk og egne beregninger

Denne tilgang antager, at man som boligkøber ikke begrænses af reglerne om høj gælds faktor ved boligkøb og at man strækker sig til sin kreditgrænse. I denne situation vil man rent faktisk blive endnu bedre stillet ved at købe huset med det bedste energimærke, da man jo også afdrager på det højere lån, og dermed sikrer sig en bedre opsparing over tid sammenlignet med huset med det dårligere energimærke. Her ryger merudgiften til energi i nærmest bogstavelig forstand "ud af vinduet". I modsat retning er det værd at bide mærke i, at udregningerne er lavet på baggrund af en lav fast rente – det er klart, at prisen af et godt energimærke vil skrumpes under antagelse af en højere rente end i dag. Endelig kan der også være usikkerhed om den faktiske energiudgift på det enkelte hus. Det giver dermed en udfordring i kreditvurderingsøjemed at tage korrekt højde for den enkelte boligs energiregnskab.

En alternativ tilgang til den teoretiske prisen på boligens værdi af et godt energimærke kan være at se på de samlede besparelser over en given tidsperiode. Her er udfordringen dog, hvor lang en tidshorisont man skal tage udgangspunkt i, samt hvor stor en vægt man som boligkøber tillægger fremtidige besparelser om eksempelvis 10 år eller 20 år. Sidstnævnte bør selvfølgelig tillægges mindre vægt end besparelser i dag. Endelig er der også usikkerheden omkring de fremtidige energipriser. Vil energipriserne eksempelvis stige mere end inflationen eller lønningerne over tid, eller vil energiregningen måske blive udhulet?

I figur 8 er vist en illustrativ beregning over en tidshorisont fra mellem 10 år til 30 år, hvor besparelser over tid tillægges mindre og mindre vægt.

Figur 8. Alternativ tilgang – effekten på salgsprisen afhænger af de akkumulerede energibesparelser

Kilde: SparEnergi.dk og egne beregninger

Note: I beregningerne er anvendt en diskonteringsfaktor på 2 % om året. Dvs. en besparelse om 1 år er 2 % mindre værd end en besparelse her og nu

Igen er udgangspunktet fjernvarme og forbrugsudgifterne skitseret i figur 5. Alt afhængig af tidshorisonten bør forskellen i energiregnskabet på ellers to ens huse løbe op i en værdi på mellem små 240.000 kroner til 620.000 kroner, hvis man forestiller sig yderpunkterne A2010 sammenlignet med et G-mærke. Gennemsnitligt set svarer det til, at et spring i energimærke ved en tidshorisont på 10 år vil have en konsekvens på 40.000 kroner i salgspris og voksende op til lidt mere end 100.000 kroner ved en 30-årig horisont.

Begge de to teoretiske tilgange viser, at et godt energimærke bør afspejle sig i en betydelig forskel på boligens værdi. I praksis er det imidlertid ikke helt så ligetil at efterprøve prisen på boligen af et godt energimærke. Til tider ser man undersøgelser, der blot holder energimærket op imod kvadratmeterprisen på de solgte boliger, og her ser man ikke overraskende, at kvadratmeterprisen typisk er noget højere på boligerne med et godt energimærke. Denne slags undersøgelser kan dog ikke bruges til det store, da boliger med et godt energimærke normalt også er i langt bedre stand end boliger med et dårligt energimærke.

For at fange den "rigtige" prisen på et godt energimærke skal man altså rense salgsdata for eksempelvis forskelle i boligens beliggenhed, byggematerialer, opførelsesår, boligens stand, energiforsyning etc. Derefter kan man med forskellige statistiske metoder forsøge at fange den isolerede prisen på et godt energimærke. Der er tidligere herhjemme lavet to større undersøgelser af den reelle prisen på boligen af et bedre energimærke. Den første var tilbage fra 2013 lavet af Statens

Byggeforskningsinstitut, mens Copenhagen Economics lavede et studie tilbage i 2015. Begge undersøgelser bekræftede, at et godt energimærke havde en reel positiv effekt for boligens salgspris. Effekten var i omegnen af 70.000-100.000 kroner pr. spring i karakteren på energiskalaen for et gennemsnitligt parcelhus på 140 kvadratmeter. Overordnet set er det nogenlunde på linje med de før viste teoretiske beregninger.

De præcise priseffekter af et godt energiregnskab er dog samlet set usikre. Som beskrevet kan de afhænge af alt fra renteniveau, pris- og lønudviklingen til den enkelte boligkøbers tidshorisont og syn på fremtiden samt kreditvurderingsprocessen. Og der er mange andre faktorer, der kan spille ind. For det første er der potentielle boligkøbere, som ikke nødvendigvis vil tillægge energimærkningen den helt store vægt i boligjagten – enten måske fordi de ikke har sat sig ind i ordningen, de er i tvivl om de privatøkonomiske konsekvenser eller at der er andre elementer i boligjagten, som har højere prioritet. Endeligt kan markedssituationen på boligmarkedet også spille en rolle for en varierende priseffekt af energimærket over tid. Det er således oplagt, at energimærket har mindre betydning i et opadgående marked, mens køberne bliver mere selektive i dårligere tider.

Husk nuancerne i forhold til energiforbedringer – ikke en vej til hurtig salgsgevinst

Som det fremgår i denne analyse, er der mange forbehold og nuancer, der bør tages med i billedet, når man snakker om priseffekterne af et godt energimærke. Man skal derfor også huske på, at man ikke blot kan forvente, at salgsprisen på ens hus på 140 kvadratmeter automatisk løftes med i omegnen af eksempelvis tidligere beregnede 70.000-100.000 kroner pr. karakter, man forbedrer sit energimærke med.

Det er i den sammenhæng også klart, at skal der eksempelvis blot laves en lille investering i kroner og øre for at løfte energimærket med en karakter, så burde en potentiel boligkøber også kunne gennemskue dette – og dermed bør det ikke have den store reelle effekt for salgsprisen om investeringen foretages eller ej. Dermed ikke sagt, at det ikke i sig selv kan have en positiv effekt – det bedre energimærke kan give øget interesse for boligen, da nogle boligkøbere trods alt vil inddrage energimærket i screeningen af potentielle købsmønstre.

Endelig skal man også huske på, at andre gange skal der større investeringer til for at flytte energimærket opad – og det kan også betyde, at nettogevinsten i sidste ende vil være beskeden. Energistyrelsen har i en tidligere rapport anslået, at det vil koste i omegnen af 300.000-500.000 kroner at løfte et gennemsnitligt parcelhus fra energimærke G til C. Det svarer i så fald

til en investering på i omegnen af 75.000-125.000 kroner pr. karakter, man forbedrer. Det er dog klart, at som tidligere nævnt, er det svært at hæve energimærket med mere end to karakterer, hvis investeringen skal være nogenlunde økonomisk rentabel. Dermed vil den krævede investeringsudgift også tiltage jo mere man ønsker at kravle op af skalaen – den første karakter man forbedrer energimærket med er med andre ord billigere end den næste karakter. Der findes ikke nogen officielle tommelfingerregler for en krævet investering for at forbedre energimærket med én karakter, men anekdotisk i markedet har vi hørt beløbsstørrelser nævnt på i omegnen af 50.000-100.000 kroner. Det er altså nogenlunde på niveau med den estimerede effekt på salgsprisen.

Vores budskab er derfor også, at udgangspunktet for energiforbedringer ikke bør være en forventning om, at man skal sikre sig en større værdigevinst ved et senere salg. Det er klart, at noget af udgiften til større energirenoveringer vil medvirke til at løfte salgsprisen, men der er ingen garanti for, at salgsprisen ligefrem vil overstige den initiale investering. Fokus bør i stedet først og fremmest være på, hvor hurtigt en eventuel energiforbedring tjener sig selv hjem – altså investeringen holdt op imod den løbende lavere energiregning – samt den nytteværdi, som energiforbedringen kan bidrage til. Her tænkes især på, at gener som træk, kolde gulve eller bare et koldt hus henover vinteren kan reduceres, og det giver en nytteværdi, som er svær at gøre op i kroner og øre.

Boks 2: Genvej til energiforbedringer

- Håndværkerfradraget giver i 2021 mulighed for at få et skattemæssigt fradrag på op til 25.000 kroner pr. person af lønudgifterne, hvis man foretager energiforbedringer/klimatilpasninger af boligen. Fradragets skatteværdi er i omegnen af 26 %, og dermed får man reelt set omkring 6.500 kroner retur ved et fradrag på 25.000 kroner
- Der er mulighed for at søge om energitilskud fra Bygningspuljen. Der bliver i 2021 uddelt for samlet 675 mio. kroner til energiforbedringer af helårsboliger. Der er tre ansøgningsrunder i år – den første er afholdt tilbage april og mange ansøgere gik forgæves grundet enorm interesse. For at få adgang til puljen kræves, at man har et gyldigt energimærke. Næste ansøgningsdato er endnu ikke meldt ud
- Der findes endvidere mulighed for at optage lån til energiforbedringer i bankerne på favorable vilkår. Og har man behov for input og hjælp til at komme i gang med energiforbedringer, så har flere banker også et samarbejde med uafhængige energikonsulenter, som kan komme ud og se nærmere på ens bolig og potentialet for energiforbedringer

---

Realkredit Danmark har udarbejdet publikationen alene til orientering. Publikationen er ikke et tilbud om eller en opfordring til at købe eller sælge obligationer eller i øvrigt optage realkreditlån. Publikationens informationer, beregninger, vurderinger og skøn træder ikke i stedet for kundens egen vurdering af, hvorledes der skal disponeres. Efter Realkredit Danmarks opfattelse er publikationen korrekt og retvisende. Realkredit Danmark påtager sig dog ikke noget ansvar for publikationens nøjagtighed og fuldkommenhed eller for eventuelle tab, der følger af dispositioner foretaget på baggrund af publikationen.

Redaktion

Cheføkonom
Christian Hilligsøe Heinig
chei@rd.dk

Ansvarshavende

Cheføkonom
Christian Hilligsøe Heinig
chei@rd.dk

Udgiver

Realkredit Danmark
Lersø Parkallé 100
2100 København Ø
Risikostyring